

Αξιολόγηση του έργου
της αναπληρώτριας καθηγήτριας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ
Κυρίας **Ειρήνης ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΟΥ**,
υποψήφιας για θέση **Καθηγητή** με γνωστικό αντικείμενο **«Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός»**

Γράφω με ιδιαίτερη χαρά την παρούσα αξιολόγηση του έργου της Κυρίας Ειρήνης Σακελλαρίδου, αναπληρώτριας καθηγήτριας ΑΠΘ, καθώς την θεωρώ μια από τις πλέον ολοκληρωμένες ακαδημαϊκές προσωπικότητες αρχιτεκτόνων στην Ελλάδα, αλλά και πέραν αυτής.

Η κα Σακελλαρίδου αποφοίτησε από το Τμήμα Αρχιτεκτονων του ΑΠΘ (1979, δίπλωμα με βαθμό 9 - άριστα).

Συνέχισε τις σπουδές της σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο πρόγραμμα Master of Architecture: Building Users Programming του University of British Columbia του Βανκούβερ Καναδά (1979-82) απ' όπου έλαβε τον τίτλο Master's in Architecture (1982, με βαθμό 3,87/4 - άριστα). Οι σπουδές της επικεντρώθηκαν στον Αρχιτεκτονικό Προγραμματισμό, την Περιβαλλοντική Ψυχολογία και την Σημειωτική του Χώρου, ζήτημα που μελέτησε περαιτέρω στο International Summer Institute for Semiotic and Structural Studies του University of York του Toronto Καναδά τον Ιούλιο 1982. Η μεταπτυχιακή της διατριβή με τίτλο «Architectural Codes» διαπραγματεύθηκε το ζήτημα του νοήματος στην αρχιτεκτονική, που μετά την αρχική του εμφάνιση στη δεκαετία του 1960, είχε επανέλθει κατά τη δεκαετία του 1980 ως κεντρικό θέμα της αρχιτεκτονικής συζήτησης.

Τα θεωρητικά της ενδιαφέροντα την οδήγησαν το 1987 στην ανάληψη διδακτορικής έρευνας υπό τον καθ. Bill Hillier της Bartlett School of Architecture and Planning του University College του Λονδίνου. Αυτή κατέληξε σε διατριβή με τίτλο «A Top-Down Analytic Approach to Architectural Composition», όπου διαπραγματεύθηκε μεταξύ άλλων ζητήματα σχεδιαστικής λογικής (composition) και κεντρικής ιδέας (parti), με μελέτη περίπτωσης το έργο του Mario Botta. Η διατριβή υποστηρίχθηκε τον Ιανουάριο 1994.

Το εύρος και η επιστημολογική συνοχή των σπουδών της κας Σακελλαρίδου, στις οποίες επέδειξε σταθερά άριστες επιδόσεις αναγνωρισμένες με πλήθος βραβείων και υποτροφιών,

την καθιστούν μια εκ των καλύτερα θεωρητικώς καταρτισμένων ελλήνων αρχιτεκτόνων και ακαδημαϊκών διδασκάλων.

Η κα Σακελλαρίου θεωρεί την «αρχιτεκτονική ως διαισθητική καινοτομική δραστηριότητα και ως αναλυτική και θεωρητικής σπουδή», θέση που παραμένει σταθερή αφετηρία της έρευνάς της και με τον ένα ή τον άλλο τρόπο διατρέχει το σχεδιαστικό και το διδακτικό της έργο. Το θεωρητικό της έργο, που αποτελείται από μια μεταπτυχιακή και μια διδακτορική διατριβή, δυο αυτοτελείς μονογραφικές δημοσιεύσεις από διεθνείς εκδοτικούς οίκους (η μια υπό έκδοση) και αριθμό επιστημονικών άρθρων, πολλά εκ των οποίων αποτελούν δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές και ανακοινώσεις σε συνέδρια με κριτές, καθώς και κριτικά και αυτοκριτικά κείμενα, επεξεργάζεται αναλυτικά και διασυνδέει μεθοδικά κεντρικές έννοιες του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού τόσο ως νοητικής διαδικασίας, όσο και ως τεχνικής (concept, parti, composition, transformation, similarity, difference, codification, pattern, order, κ.α.) σε ενιαίο σύνολο, επεκτείνοντας σε επίπεδο μεθόδου, αντικειμένων και αποτελεσμάτων, το σύνηθες εύρος των έργων της «σχολής» της χωρικής σύνταξης, με ανάδειξη του ρόλου της δημιουργικής προσωπικότητας, του στοιχείου της δοκιμής, κ.α. Βασικό στόχο της αποτελεί η κατά το δυνατόν πληρέστερη κατανόηση της διαδικασίας του σχεδιασμού και ο προσδιορισμός του νοήματος.

Η θεωρητική επίδοση της κας Σακελλαρίδου αναγνωρίζεται με σαφήνεια στο σχεδιαστικό της έργο, το οποίο και προαναγγέλλει. Πρόκειται για έργο ποσοτικά εκτενές και κατά σημαντικό ποσοστό υλοποιημένο. Έχει πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με την αρχιτέκτονα Κυρία Μόρφω Παπανικολάου, στα πλαίσια του γραφείου SPARCH Sakellaridou / Papanikolaou Architects, με γραφεία στη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, αρχικά με συλλογική και πιο πρόσφατα με ατομική αρμοδιότητα των εταίρων. Σημαντικό μέρος του έργου αυτού, όπως τα δημόσια ή δημόσιου χαρακτήρα κτήρια στη Δυτική Θεσσαλονίκη, τα πολλά κτήρια για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και η υπόγεια επέκταση της βιβλιοθήκης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, αποτελούν τόσο υλικά/πραγματικά, όσο και νοητικά σημεία αναφοράς της πρόσφατης ελληνικής αρχιτεκτονικής, είτε ως σταθμοί, είτε ως καμπές της.

Η εκ μέρους μου ποιοτική αξιολόγηση του έργου αυτού περιττεύει, αφού αυτό έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο για

- 20 διακρίσεις σε ελληνικούς και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς (εκ των οποίων 10 βραβεία και 3 διεθνείς),
- 12 έγκυρες ευρύτερες διεθνείς και ελληνικές διακρίσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται High Commendation στο World Architecture Festival 2008, προτάσεις για το Ευρωπαϊκό Βραβείο Αρχιτεκτονικής Mies van der Rohe, διακρίσεις του EIA και του ΣΑΔΑΣ κλπ.,

- 35 συμμετοχές σε διεθνείς και ελληνικές εκθέσεις αρχιτεκτονικής, μεταξύ των οποίων η Biennale της Βενετίας και η Triennale του Μιλάνου,
- 16 δημόσιες παρουσιάσεις με πρόσκληση στη Γαλλία, την Ιταλία, τη Σλοβενία και την Ελλάδα.
- εκπληκτικά μεγάλο αριθμό δημοσιεύσεων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται δημοσιεύσεις σε όλα τα έγκυρα εξειδικευμένα ελληνικά έντυπα, δημοσιεύσεις σε διεθνή έντυπα, καθώς και
- αριθμό αναφορών έγκυρων κριτικών σε άλλες εκδόσεις, ορισμένες από τις οποίες διεπίστωσα ότι δεν αναφέρονται στα στοιχεία, που μας κοινοποιήθηκαν.

Περιορίζομαι, λοιπόν, εδώ να επισημάνω τη συνέπεια του έργου προς την αρχική θέση της κας Σακελλαρίδου περί αρχιτεκτονικής και τα πορίσματα των θεωρητικών της διερευνήσεων. Στο πρώιμο έργο της παρατηρείται ισχυρή παρουσία παράλληλων επιρροών, σταδιακά όμως αυτές υποχωρούν και το έργο «πειθαρχεί» στον θεωρητικό λόγο. Αυτός συνιστά την πρωταρχική θεώρηση και καθοδηγεί όχι σε τυπικές απαντήσεις, αλλά σε **στρατηγικές ανταπόκρισης** στα κατά περίπτωση δεδομένα και προβλήματα, που οδηγούν στη συνέχεια σε εξειδικευμένες πλήρεις προτάσεις. Τούτο παρατηρείται αξιοσημείωτα σε έργα κάθε κλίμακας, από διαμορφώσεις εσωτερικών χώρων και μονοκατοικίες, μέχρι συγκροτήματα σύνθετων ή ειδικών προγραμμάτων και γενικά σχέδια. Η επιδίωξη του νοήματος συναρτάται όλο και πληρέστερα με τις προτεινόμενες χωρικές διατάξεις, πιο πρόσφατα με χρήση ρευστών γεωμετριών, επιδίωξη φευγαλέων ή μεταβλητών εντυπώσεων, κλπ, που καθίστανται πλήρως αποδοτικές καθώς ο σχεδιασμός των έργων μοιάζει να ολοκληρώνεται με ασυνήθη πληρότητα.

Το αυτοδύναμο εκπαιδευτικό έργο της κας Σακελλαρίδου συνίσταται κυρίως στην πολυετή διδασκαλία μαθημάτων σχεδιασμού και θεωρίας στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ και την επίβλεψη 34 διπλωματικών εργασιών. Από τα στοιχεία, που παρεσχέθησαν προς αξιολόγηση, προκύπτει σαφής εμπλουτισμός του περιεχομένου της διδασκαλίας από τα θεωρητικά ενδιαφέροντα και τα προϊόντα της σχεδιαστικής έρευνας της κας Σακελλαρίδου, και -στις καλύτερες τουλάχιστον των περιπτώσεων- επιτυγχάνονται με πληρότητα οι τεθέντες δύσκολοι εκπαιδευτικοί στόχοι. Τα έργα των φοιτητών, που παρουσιάζονται στο υπόμνημα για το διδακτικό της έργο, βρίσκονται σε πραγματικά αξιοσημείωτο επίπεδο, με εμφανή την ερευνητική προσέγγιση σε όχι εύκολα σχεδιαστικά ζητήματα. Δυστυχώς, από τον μικρό αριθμό των 5 ερευνητικών θεμάτων, που η κα Σακελλαρίδου αναφέρει ότι έχει επιβλέψει, οι φοιτητές δεν φαίνεται να έχουν επιδιώξει να αξιοποιήσουν επαρκώς την ερευνητική της εμπειρία και γνώση. Σε διδακτορικό επίπεδο, ωστόσο, η κα Σακελλαρίδου έχει συμμετάσχει ως μέλος τριμελών ή επταμελών επιτροπών στην επίβλεψη και εξέταση διατριβών.

Πέραν των τυπικών εκπαιδευτικών διαδικασιών, είμαι σε θέση να γνωρίζω την συνολική απήχηση του προσωπικού παραδείγματος της κας Σακελλαρίδου σε αριθμό πρώην φοιτητών

της με πολύ θετικά αποτελέσματα, γεγονός, που επίσης αξίζει να εκτιμηθεί.

Στην περίπτωση της κας Σακελλαρίδου συνδυάζονται με ένταση, πέραν της διδακτικής συμβολής, η κομψή, καλλιεργημένη και ενήμερη προσωπικότητα, η κατ' ουσίαν θεωρητική επίδοση, η πλούσια, συνεπής και πολλαπλώς διακεκριμένη σχεδιαστική παραγωγή και η προφανής επαγγελματική επιτυχία, συνδυασμός σπάνιος και πολύτιμος τόσο στο πανεπιστήμιο, όσο και στην κοινωνία. Αυτή η εκτίμηση, εδραιωμένη μέσα μου αρχικά από εμπειρία των φαινομένων και στη συνέχεια επιβεβαιωμένη ως προϊόν μελέτης του πολύπλευρου έργου της, που επανέλαβα με αφορμή την παρούσα αξιολόγηση, με οδηγεί στην ανεπιφύλακτη υποστήριξη της εκλογής της στην υπό πλήρωση θέση Καθηγητού Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ.

Πάτρα, 11 Ιουλίου 2014

Ειλικρινώς,

Γεώργιος Α. Πανέτσος

Subject: Re: Σχετικά με την αξιολόγηση του έργου της Αναπληρώτριας Καθηγήτριας Ειρήνης Σακελλαρίδου
From: "Georgios A. PANETSOS" <gparch@otenet.gr>
Date: 13/7/2014 10:17 μμ
To: "Κοσμητεία Πολυτεχνικής Σχολής / Dean's Office, School of Engineering" <info@eng.auth.gr>
CC: gparch@otenet.gr

Κύριοι/Κυρίες,

Σας αποστέλλω συνημμένως επιστολή αξιολόγησης του έργου της αναπληρώτριας καθηγήτριας κας Ειρήνης ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΟΥ.

Με τιμή,

Γεώργιος Πανέτσος

On 6/3/2014 10:03 AM, "Κοσμητεία Πολυτεχνικής Σχολής / Dean's Office, School of Engineering" wrote:

Αξιότιμοι κύριοι Καθηγητές,

Συνημμένως, σας αποστέλλουμε:

1. Έγγραφο του Κοσμήτορος της Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ., Καθηγητή Κωνσταντίνου-Βασιλείου Κατσάμπαλου, σχετικά με την εν τω θέματι αξιολόγηση,
2. Απόσπασμα της ισχύουσας νομοθεσίας, σχετικά με τις προϋποθέσεις εκλογής υποψηφίων σε θέσεις Δ.Ε.Π.
3. Κανονιστική απόφαση της Συγκλήτου Α.Π.Θ., σχετικά με τη διαδικασία κρίσης μελών Δ.Ε.Π.,
4. Απόσπασμα Ν. 4115, σχετικά με τον ορισμό αξιολογητών του έργου υποψηφίων για κάλυψη θέσεων μελών Δ.Ε.Π.

Με τον παρακάτω σύνδεσμο έχετε πρόσβαση στο βιογραφικό, καθώς και στο σύνολο του έργου της υποψήφιας:

<http://www.eng.auth.gr/fileadmin/ekselikseis/Sakellaridou-publications.zip>

Στη διάθεσή σας για κάθε επιπλέον πληροφορία,

Με τιμή

Η Γραμματέας της Κοσμητείας

Σάνη Καπράγκου

— Attachments: —

Sakellaridou evaluation by Georgios PANETSOS.pdf

270 KB